



Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



Raadgever gemeentelijke belastingen

In de Gemeentewet staat welke belastingen een gemeente mag heffen van burgers, bedrijven en bezoekers van de gemeente. Gemeenten mogen niet zelf een nieuwe belasting invoeren. De opbrengst van belastingen gaat naar de algemene middelen. De raad bepaalt dus waaraan het gemeentelijk belastinggeld wordt uitgegeven. Er is geen sprake van een rechtstreekse tegenprestatie tegenover de belastingplichtige.

Taak van de gemeente

Belastingen

De gemeente kan volgens de Gemeentewet de volgende belastingen heffen:

- Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
- Belasting van roerende woon- en bedrijfsruimten
- Forensenbelasting
- Toeristenbelasting
- Parkeerbelasting
- Hondenbelasting
- Pecariobelasting
- Reclamebelasting
- Baatbelasting

Retributies

Naast belastingen kan de gemeente ook retributies heffen. Dat zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of voor het gebruik van voorzieningen. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges, marktgelden en lijkbezorgingsrechten.

De opbrengst van retributies mag niet uitstijgen boven

de kosten die de gemeente heeft gemaakt. Deze eis om kostendekkend te werken, geldt voor een totale verordening. In de praktijk kan dus binnen één verordening winst op een dienst gecompenseerd worden door verlies op een andere dienst. Winst maken is wel toegestaan voor de gemakkelikhedenretributie, bijvoorbeeld bij attractieparken en rondvaartboten.

Rol van de gemeenteraad

Belastingverordening

De raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening. De raad bepaalt dus welke belastingen de gemeente heft en hoe hoog de tarieven zijn. De rechter kan de gemeentelijke belastingverordeningen toetsen aan o.a. de Gemeentewet, de algemene wet inzake rijksbelastingen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dit legt de raad beperkingen op. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om in de belastingverordening vast te leggen dat een vereniging wordt vrijgesteld van OZB.

Jaarlijkse afweging

In de raad moet jaarlijks de afweging plaatsvinden tussen het verhogen of verlagen van de belastingtarieven versus het op andere wijze financieren van uitgaven. Andere mogelijkheden zijn o.a. bezuinigingen, minder reserves aanhouden of het nastreven van efficiencyverbeteringen.

Nota lokale lasten

De raad kan het college vragen een nota lokale lasten op te stellen. Hierin wordt o.a. in beeld gebracht welke belastingen worden geheven, hoe de tarieven zich verhouden tot omliggende gemeenten en wat percentages zijn van oninbare aanslagen en kwijtschelding. In de nota kan ook aandacht worden besteed aan betalings-termijnen en elektronische dienstverlening.

Landelijk beleid

Feitelijk bedraagt de omvang van de gemeentelijke belastingen slechts een fractie van de rijksbelastingen, namelijk 3%. Toch is er een beeld ontstaan dat de gemeentelijke belastingen de pan uitrijzen, met de burger als 'melkkoe'. Dit beeld heeft geleid tot de roep om de tarieven van bepaalde belastingen te maximeren. De bekendste voorbeelden zijn de maximering van de OZB-tarieven en de wettelijk vastgelegde paspoorttarieven. Ook onderzoekt het kabinet de maximering van de tarieven toeristenbelasting.

Ontwikkelingen

Het gemeentelijk belastinggebied is vanaf januari 2006 enorm beperkt. Dit komt met name door de veranderingen rond de OZB. Inmiddels zijn er ook plannen om het verloren belastinggebied te herstellen.

Invoering opcenten inkomstenbelasting/loonbelasting

In 2005 heeft het kabinet samen met het IPO en de VNG een onderzoek uitgevoerd naar de samenstelling

van het huidige lokaal belastinggebied. Dit heeft geleid tot het advies van de Stuurgroep Eenhoorn om het belastinggebied substantieel te vergroten met ongeveer € 3 miljard tot een totaal van ongeveer € 6 miljard. Om deze verruiming te realiseren, moeten per 1 januari 2008 opcenten inkomstenbelasting/loonbelasting worden geïntroduceerd. De stuurgroep adviseert om op termijn de hele OZB te vervangen door de opcenten. Een ander voorstel is het maximeren van de ontwikkeling van de lokale lasten en het afschaffen van enkele kleinere belastingen, bijvoorbeeld de hondenbelasting. De vergroting van het belastinggebied kan budgettair neutraal verlopen; de financiering gebeurt immers door verlaging van de uitkering uit het gemeentefonds. Het huidige kabinet zal de technische aspecten van de opcenten IB/LB uitwerken. Een volgend kabinet kan hierover een besluit nemen. De Eerste Kamer heeft het kabinet wel de opdracht gegeven om nog deze kabinetsperiode met maatregelen te komen om de omvang van het belastinggebied te herstellen.

Aanbod VNG

- Meer informatie is te vinden op www.vng.nl > Belastingen.
- De VNG heeft per belastingsoort een modelverordening opgesteld. U kunt deze modellen opvragen bij de afdeling belastingen van uw gemeente.
- De belastingsectie van de VNG is dagelijks bereikbaar voor de beantwoording van vragen: (070) 3738021 of belastingen@vng.nl.
- De belastingsectie is actief in de betaalde advisering van kleine en grote(re) gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn het opstellen van belastingverordeningen op maat, het behandelen van bezwaar- en beroepschriften en het geven van opleiding 'in company'.